

7/3641

T.C.
DEVLET BAKANLIĞI VE
BAŞBAKAN YARDIMCILIĞI

SAYI : B.02.0.001/01- 7708
KONU : 7/3640-7277 ve 7/3641-7278 sayılı
Yazılı Soru Önergeleri

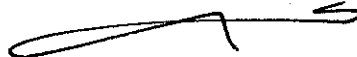
01/11/2004

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

İLGİ : 01.10.2004 tarih ve A.01.0.GNS.0.10.00.02-6860 sayılı yazınız.

İstanbul Milletvekili Sayın Emin ŞİRİN tarafından tevcih edilen 7/3640-7277 ve 7/3641-7278 sayılı yazılı soru önergelerinin cevaplarına ilişkin olarak Bankacılık Düzenleme ve Denetleme Kurumu Başkanlığı'nın 27.10.2004 tarih ve BDDK.2004.01.KİK-12263 sayılı yazısı ve eki ilişikte sunulmaktadır.

Bilgilerinize arz ederim.

Doç.Dr.Abdülatif ŞENER
Devlet Bakanı ve Başbakan Yardımcısı

EKLER :

EK-1: BDDK Başkanlığı'nın 27.10.2004 tarih ve 12263 sayılı yazısı ve eki.(9 sayfa)

DAĞITIM :
Gereği :
TBMM Başkanlığına

Bilgi :
Başbakanlığa

İstanbul Milletvekili Emin ŞİRİN'in 7/3641 Sayılı Önergesi:

1) Jean-Louis Fort ve Peter Hayward tarafından hazırlanan Ağustos 2004 tarihli rapor, orijinal İngilizce metin olarak Hazine Müsteşarlığının internet sitesinde yayımlanmıştır. Söz konusu raporun resmi bir Türkçe çevirisine ulaşılamadığından, raporda yer alan tavsiyelerin ve bu tavsiyelerin eksiksiz dökümünün temin edilebileceği başkaca bir kaynak bulunmamaktadır. Dolayısıyla, tavsiyelerin eksiksiz bir dökümü raporun orijinal metninden sağlanabilecektir.

2) -Denetim faaliyetlerinin artırılmasının ilk ve en önemli şartı olan personel sayısının artırılması hususunda; 2004 yılı içerisinde düzenlenen sınav sonucunda 15 Bankalar Yeminli Murakıp Yardımcısı göreve başlatılmıştır. Ayrıca, Kasım ayında düzenlenecek olan sınav neticesinde ilave personel istihdamı sağlanmış olacaktır.

- Gelişmiş ülke örnekleri baz alınarak, denetim faaliyetlerinde yeni tekniklerin ve uygulamaların hayata geçirilmesi için çalışmalar yoğun bir şekilde ve konunun uzmanlarıyla koordineli olarak yürütülmektedir. Bu kapsamda, 2004 yılı içerisinde muhtelif bankalar nezdinde risk odaklı denetim çalışması gerçekleştirilmiştir. İzleyen dönemde, bu denetim tekniğinin geliştirilerek tüm bankalar nezdinde uygulanması planlanmaktadır.

- 2004 yılı içerisinde, Bankalar Yeminli Murakıplarınca incelemede bulunan bankaların şubeleri nezdinde de kapsamlı denetimler yapılmıştır. Bu şekilde, bankaların Genel Müdürlük birimlerinin denetiminin yanı sıra şubelerinin de kamu denetiminden geçmesi uygulaması bir sistematığe bağlanmıştır. Banka şubelerinin kapsamlı ve sistematik denetlenmesi uygulaması, izleyen dönemde de yaygın bir şekilde devam ettirilecektir.

- Bankaların yurt dışındaki bir kısım şube ve iştirakleri de 2004 yılında yerinde denetime tabi tutulmuştur. Banka bilançolarının ve konsolidasyon kapsamındaki faaliyetlerinin bir bütün olarak ele alınmasında ve değerlendirilmesinde kilit rol oynayan bu incelemelerin, izleyen dönemde de sistemli bir biçimde devam ettirilmesi düşünülmektedir.

- Bankacılık gibi sürekli gelişim ve değişime açık bir sektörün denetiminde yer alan personelin son derece kalifiye ve bu değişim ve gelişimlerden haberdar olması gerekliliğinden hareketle, murakıpların eğitim faaliyetlerine büyük önem verilmekte, denetimden sorumlu personelin yurt içi ve yurt dışında birçok kurs, seminer ve eğitim programına katılımı sağlanmaktadır.

3) T. İmar Bankası T.A.Ş. 20.06.1994 tarihinde 3182 sayılı Bankalar Kanununun 64 üncü maddesi kapsamına alınmış ve 03.07.2003 tarihine kadar da 4389 sayılı Bankalar Kanununun 14 üncü maddesi kapsamında yakın izlemede tutulmuştur. Yakın izlemede bulunduğu süre zarfında Bankaya gerek mülga 3182 sayılı Bankalar Kanununun 64 üncü maddesi, gerekse mer'i 4389 sayılı Bankalar Kanununun 14 üncü maddesi kapsamında mali bünyesinin iyileştirilmesini teminen Yönetim Kuruluna üye ataması da dahil olmak üzere muhtelif talimatlar verilmiş ve özellikle Uzan Grubuna ilave kaynak aktarılmasında, grup risklerinin tasfiyesi, Kuzey Kıbrıs Türk Cumhuriyeti'nde kurulu İmar Off-Shore nezdinde bulunan depoların tasfiye edilmesi, sermayenin artırılması ve duran varlıkların elden çıkarılması suretiyle kaynak sağlanmasına yönelik tedbirlerin alınması istenilmiştir. Bu kapsamda, Bankanın yaşamış olduğu sorunların çözümüne yönelik olarak Yönetim Kuruluna üye atama işlemi alınan tedbirlerden sadece biri olup, Bankaya 4389 sayılı Bankalar

Kanununun 14 üncü maddesinin (1) ve (2) numaralı fıkraları uyarınca muhtelif talimatlar da verilmiştir.

Diğer taraftan, uluslararası finansal ve ekonomik gelişmeler çerçevesinde Avrupa Birliği uygulamalarına paralel olarak hazırlanmış olan ve Kurumumuzda gözden geçirme çalışmaları halen devam eden Kredi Kuruluşları Kanunu Tasarısı Taslağının bankaların gözetim ve denetimine ilişkin olarak daha etkin bir sistem oluşturulmasına ve T. İmar Bankası T.A.Ş. örneğine benzer durumların önüne geçilmesine katkı sağlayacağı düşünülmektedir.

4) Bilindiği üzere, 4389 sayılı Bankalar Kanununun “Hesap ve Kayıt Düzeni” başlıklı 13 üncü maddesinin (2) numaralı fıkrası ile; “Bankaların genel kurullarına sunacağı yıllık bilançoları ile kar ve zarar cetvellerinin bağımsız denetim kuruluşlarınca onaylanması şarttır. Bağımsız denetim kuruluşlarının kurulmasına, çalışmalarına, faaliyetlerinin geçici veya sürekli olarak durdurulmasına ilişkin esaslar Merkez Bankası ve Türkiye Serbest Muhasebeci Mali Müşavirler ve Yeminli Mali Müşavirler Odaları Birliğinin görüşü alınarak Kurulca düzenlenir. Bağımsız denetim Kuruluşları, bu Kanun uyarınca yaptıkları faaliyetler dolayısıyla üçüncü kişilere verecekleri zararlardan sorumludurlar.” hükmü getirilmiştir. Madde metninden anlaşılabileceği üzere, bankaların genel kurullarına sunacakları yıllık mali tablolarının bağımsız denetim firmalarınca onaylanması bir zorunluluk olup, sözkonusu kuruluşların kurulmasına, çalışmalarına ve faaliyetlerinin durdurulmasına ilişkin esasları belirlemeye Kurul yetkili kılınmıştır. Bu yetki uyarınca çıkarılan ve 31.01.2002 tarih ve 24657 (Mükerrer) sayılı Resmi Gazete’de yayımlanarak aynı tarihte yürürlüğe giren “Bağımsız Denetim Yapacak Kuruluşların Yetkilendirilmesi ve Yetkilerinin Geçici veya Sürekli Olarak Kaldırılması Hakkında Yönetmelik”in 4 üncü maddesi ile;

Banka ve özel finans kurumlarında denetim yapma yetkisi verilecek bağımsız denetim kuruluşlarının,

- a) Anonim şirket şeklinde kurulmuş olması ve hisse senetlerinin nama yazılı olması,
- b) Anasözleşmelerinin ilgili mevzuata ve 3568 sayılı Serbest Muhasebecilik, Serbest Muhasebeci Mali Müşavirlik ve Yeminli Mali Müşavirlik Kanununa ve bu Kanuna dayanılarak çıkarılan mevzuata aykırı hükümler taşıması,
- c) 3568 sayılı Kanuna göre kurulmuş bulunan ilgili meslek odasına kayıtlı bulunması ve şirket tescil belgesi almış olması,
- d) Kuruluş ortaklarının tamamının aynı ünvana sahip olması,
- e) Denetimi gerçekleştirebilecek ölçüde yönetim yapısına, yeterli sayı ve nitelikteki meslek personeline ve gerekli teknik donanımına sahip olması,

Kuruluş ortaklarının,

- a) 3568 sayılı Kanun hükümleri uyarınca denetim yetkisi almış, ilgili meslek odasına kayıtlı yeminli mali müşavir veya serbest muhasebeci mali müşavir olması,

b) Başka bir bağımsız denetim kuruluşunda ortaklığının bulunmaması, yönetici ve denetçi ünvanı altında çalışmaması,

c) Bankalarda veya Sermaye Piyasası Kanununa tabi şirketlerde bağımsız denetim yapma yetkisi iptal edilmiş olan kuruluşlarda ortak veya yetki iptaline neden olan denetim faaliyetinde sorumlu ortak başdenetçi, başdenetçi, kıdemli denetçi veya denetçi sıfatıyla yer almaması olması,

d) Sorumlu ortak başdenetçi, başdenetçi, kıdemli denetçi veya denetçi olarak mesleki faaliyetler dışında çalışmaması, ticari faaliyetlerinin bulunmaması,

e) Meslek ve meslek onuruyla bağdaşmayan işlerle uğraşmaması

şartları getirilmiştir. Yönetmeliğin "Yetkinin Kaldırılması" başlıklı 12 nci maddesinde ise, kuruluşun banka ve özel finans kurumlarında denetim yapma yetkisinin, Kurum tarafından yapılan değerlendirme üzerine, geçici veya sürekli olarak Kurul tarafından kaldırılacağı haller sayılmıştır. Aşağıda verilen durumlardan bir veya birkaçının varlığının tespiti halinde Kurul bu yetkisini kullanabilecektir.

a) Bilanço ve mali tablolara ilişkin banka veya özel finans kurumunun gerçek durumunu yansıtmayan, eksik, yanlış veya yanıltıcı rapor düzenlenmesi.

b) Yapılan denetimlerde Kuruma bildirilenler dışında denetçi görevlendirilmesi.

c) Kesintisiz olarak beş hesap dönemi itibariyle banka veya özel finans kurumlarında bağımsız denetim faaliyetinde bulunulmaması.

d) Kanunun 13 üncü maddesinin (2) numaralı fıkrası uyarınca çıkarılan Bağımsız Denetim İlkelerine İlişkin Yönetmelik hükümlerine uygun denetim yapılmaması veya meslek ilkelerine uyulmaması.

e) Kurumca uyarı konusu yapılan hususların tekrar edilmesi.

f) Ortak ve denetçilerin, bu Yönetmeliğin 4 üncü maddesinde belirtilen şartları kaybetmesi.

g) Bu Yönetmeliğin diğer maddelerinde belirtilen düzenlemelere aykırı işlemlerin tespit edilmesi.

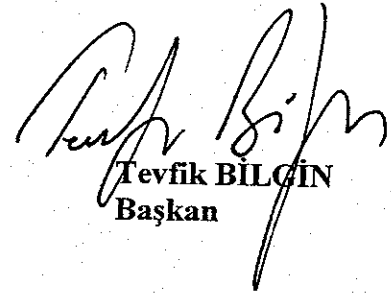
Kurum tarafından konuya ilişkin olarak getirilen bir diğer düzenleme ise 31.01.2002 tarih ve 24657 (Mükerrer) sayılı Resmi Gazete'de yayımlanan "Bağımsız Denetim İlkelerine İlişkin Yönetmelik"tir. Söz konusu yönetmelikte, yetkili bağımsız denetim kuruluşlarınca; 4389 sayılı Bankalar Kanunu kapsamındaki bankaların ve özel finans kurumlarının hesap ve kayıtlarının anılan Kanunun 13 üncü maddesine göre yürürlüğe konulan hesap ve kayıt düzenine ilişkin mevzuata uygunluğunun denetlenmesine ve yapılan denetim sonucunda oluşturulan görüş çerçevesinde yayımlanacak bilanço ve kâr ve zarar cetvelleri ile konsolide mali tabloların onaylanmasına ilişkin esas ve usuller detaylı bir şekilde ortaya konulmuştur.

7/3641

Yukarıdaki paragraflarda belirtildiği üzere, bankalarda denetim yapacak bağımsız denetim şirketlerinin yetkilendirilmesi, çalışma esasları, denetim ilkeleri ve faaliyetlerinin geçici ya da devamlı surette durdurulması, Bankalar Kanunu ve kanuna ilişkin yönetmeliklerle detaylı bir şekilde düzenleme altına alınmış bulunmaktadır.

İlgili dönemde, T. İmar Bankası T.A.Ş. nezdinde bağımsız denetim faaliyetini yürüten şirket hakkında Bankalar Yeminli Murakıplarınca halihazırda bir inceleme yürütülmektedir. Şirketin konuya ilişkin sorumluluğunun net bir şekilde ortaya konulabilmesi, incelemenin tamamlanmasını müteakip mümkün olabilecektir.

Bilgilerini arz ederim.

Tevfik BİLGİN
Başkan

EK: T.C. Merkez Bankası A.Ş.'nin 25.10.2004 tarih ve B.02.2.TCM.0.07.00.01-12 sayılı yazısı.

Devlet Bakanı ve Başbakan Yardımcılığı	
Tarih	01.11.2004
Sayı	7686

TÜRKİYE CUMHURİYET MERKEZ BANKASI

ANONİM ŞİRKETİ

SERMAYESİ : TL 25.000.000.000

İDARE MERKEZİ : ANKARA

İDARE MERKEZİ

Cevaplarda şu işaretlerin tekrarını dileriz :

B.02.2.TCM.0.07.00.01-12

Bankacılık ve Finansal Kuruluşlar Gn. Md.

ANKARA 25 EKİM 2004

BANKACILIK DÜZENLEME VE DENETLEME KURUMU

Atatürk Bulvarı No:191

Kavaklıdere/ANKARA

İlgi: 20 Ekim 2004 tarih, BDDK.2004.01.KİK-12023 sayılı yazınız.

İlgide kayıtlı yazınız ekinde gönderilen İstanbul Milletvekili Emin ŞİRİN'in 7/3640 sayılı soru önergesindeki 12 nci sorunun Bankamızı ilgilendirdiğinden bahisle, cevabımızın tarafınıza gönderilmesi talep edilmektedir. Söz konusu madde hakkında görüşlerimiz aşağıda belirtilmektedir.

5 Mayıs 2001 tarihli Resmi Gazete'de yayımlanarak yürürlüğe giren 4651 sayılı Kanunla değişik 1211 sayılı T.C. Merkez Bankası Kanunu ile Bankamız, fiyat istikrarının sağlanması temel amacına yönelik olarak finansal istikrarın sağlanması yönünde de görevler üstlenmiştir.

Fiyat istikrarı ve dolayısıyla finansal istikrar amacı doğrultusunda, mali sistemin izlenmesine yönelik olarak Bankamız gerek bankalar gerekse diğer kuruluşlardan her türlü bilgiyi toplamakta, değerlendirmekte ve kendi görev alanına giren konularda gerekli önlemleri zamanında almaktadır.

Nitekim, 11 Eylül 2001 tarihinde ABD'de meydana gelen terörist saldırılar ile 20 Kasım 2003 tarihinde İstanbul'da meydana gelen patlamaların ülkemiz finansal sistemini olumsuz etkilemesini engellemek amacıyla Merkez Bankası Türk lirası ve

7/3641

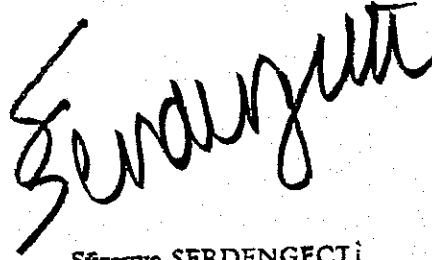
.....yazılantarihli mektubun2.....yaprağı

döviz piyasalarına yönelik bir dizi tedbir almış ve yapılan duyurularla; piyasalarda Türk lirası likidite ihtiyacının oluşması durumuna karşı, Merkez Bankası'nca Bankalararası Para Piyasasında bankalara gecelik vadede düşük faizli ve limitsiz olarak gerekli likiditenin sağlanacağı, İstanbul Menkul Kıymetler Borsası Repo Pazarı'nda da yine düşük faizle gecelik vadede fonlama yapılacağı ve Merkez Bankası nezdindeki tüm piyasalar ve Elektronik Fon Transfer (EFT) ve Elektronik Menkul Kıymet Transfer (EMKT) sistemlerinin işlemler tamamlanuncaya kadar açık tutulacağı bildirilmiştir. Aynı duyurular ile döviz piyasalarında işlem hacimlerinin düşmesi olasılığından yarar sağlamaya yönelik spekülative bir hareket gözlenmesi halinde, sözkonusu piyasaya Merkez Bankası'nca doğrudan müdahale edilerek, döviz kurlarında aşırı dalgalanmaya izin verilmeyeceği de kamuoyunun bilgisine sunulmuştur.

Bilgilerinize arz ederiz.

TÜRKİYE CUMHURİYET MERKEZ BANKASI

İdare Merkezi

Sireyya SERDENGEÇTİ
Başkan

Dr. Erdem BAŞÇI
Başkan Yardımcısı

N
R
R